

เพลงชุดศรีมหาโพธิ์

โดย สุจิตต์ วงษ์เทศ

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ทำนอง
1	เพลงดงศรีมหาโพธิ์	ลาวเฉียง
2	เพลงศรีมหาโพธิ์	ลาวเฉียง
3	เพลงมหาโพธิ์	แอ่วเกล้าซอ
4	เพลงชั้นหมากมโหสถ	แห่
5	เพลงบางปะกง	เขมรเร็ว
6	เพลงพระเจ้าตาก	จีนขิมเล็ก
7	เพลงดงพระราม	เทพทอง (แปลง)
8	เพลงพนมสารคาม	ลาวเฉียง
9	เพลงลาวแพน (เนื้อเก่า)	ลาวแพน

เพลง **ดงศรีมหาโพธิ์**
ทำนอง **ลาวเฉียง**
เนื้อร้อง **สุจิตต์ วงษ์เทศ**

(สร้อย)

๐ ศรีมหาโพธิ์
เดิมเรียก รวมหมด
มีต้นโพธิ์ศรี
มาอมพุทไธ

กับศรีมหาเสถ (ซ้า)
ดงศรี มหาโพธิ์ (ซ้า)
บุญบั้งไฟไธ
แจ็กปนลาว

(ร้องลาวเฉียง)

๐ ต้นโพธิ์ ดงศรี มหาโพธิ์
ร่มโพธิ์ ธิสมภาร นานยาว
๐ พวนลาว ชาวจีน แจ็กไทย
ผีฟ้า พญาแถน ฤทธิ

อยู่ศรี มหาเสถดาว
ราวหลาย ร้อยปี พันปี
ร่วมบุญ บั้งไฟ บายลี
ให้มี ฟ้าฝน รด-ต้นโพธิ์

(สร้อย)

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร
5 กรกฎาคม 2550

หมายเหตุ

ศรีมหาโพธิ์ อ่าน สี-มะ-หา-โพศ

เพลง เมืองมโหสถ
ทำนอง ลาวเฉียง
เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

(สร้อย)

๑ มโหสถ
ลาว พวนยก
เมืองมโหสถ
สืบเนื่องยาวนาน

ทศชาติ ชาดก (ซ้ำ)
เรียกเมืองโบราณ (ซ้ำ)
พราหมณ์พุทธ(๖)สถาน
กว่าสองพันปี

(ร้องลาวเฉียง)

๑ กว่าสอง พันปี มีคน
ชายทะเล อ้ออล ชลธิ์
๑ จีนจาม ชาว มลายู
แลกเปลี่ยน เวียนวน ขนค้ำ
๑ สร้างบ้าน แปลงเมือง เรื่องนาม
รอยพระ พุทธบาท เนรมิต
๑ โคลนตม ถมทะเล ดอนตั้น
กร้าง กลางดง หนองบึง
๑ มีคน ครัวลาว ชาวพวน
แจ็กจีน ตามหลัง สร้างตน

ตั้นตั้น โคนเนิน พนาศรี
นาวิ ลำเนา เข้ามา
สิงหล ชมพู อหารับกล้า
ศาสนา พุทธพราหมณ์ ตามประชิด
พุทธพราหมณ์ สถูป สถานสถิต
ประดิษ-ฐานแห่ง ศิวลึงค์
เมืองไม้ ยั้งยั้ง เขื่อนถึง
หลายร้อย ปีจึง มีคน
เหลาล้วน เชลยศึก สร้างกัน
ปะปน แต่งงาน แต่นั้นมา

(สร้อย)

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร
5 กรกฎาคม 2550
แก้ไขล่าสุด 16 ส.ค. 2551

เพลง ปัญญามโหสถ

ทำนอง

แฉ่วเคล้ำซอ

เนื้อร้อง

สุจิตต์ วงษ์เทศ

(สร้อย)

๑ มโหสถเอ๋ย

โลกทั้งหมด

ต้องตั้งสติ

รู้ความเป็นมา

โอ้นอ โอ้นอ

ล้วนมากปัญหา

แก้ด้วยปัญญา

มโหสถเอ๋ย

โอ้นอ โอ้นอ นวลเอ๋ย

(แฉ่วเคล้ำซอ)

๑ โอสถ เป็นหยูกยา

เจ็บไข้ ไม่สบาย

๑ มโหสถ คือวิชา

ความรู้ โลกวิสัย

๑ กุมาร มโหสถ

แกนฟ้า ให้เรามี

๑ ปัญหา มาประจัญ

ไม่รุนแรง ไม่บรา

(สร้อย)

รักษาโรค ทางร่างกาย

เสียวยาหาย สบายใจ

ความเป็นมา ความเป็นไป

สมานฉันท์ สันติวิธี

แรกเกิด กายอินทรีย์

โอสถศรี คือวิชา

เอาปัญญา แก้ปัญหา

ไม่พึ่งพา อาวุธร้อน

(แฉ่วเคล้ำซอ)

๑ เมืองศรี มโหสถ

สินทรัพย์- ยากร

๑ แผ่นดิน มโหสถ

มรดก ให้เต็มกิน

(ลง) นวลเอ๋ยนวล

มโหสถ เลี้ยงคน

(สร้อย)

มีโอสถ ละเอียดอ่อน

ที่ลุ่มดอน ทั้งแผ่นดิน

มีวิชา เป็นทรัพย์สิน

อย่างพอเพียง เลี้ยงชุมชน

ล้วนลำบากยากจน

เลี้ยงชุมชน รอดเอ๋ย (ซ้ำ)

เพลง **ชั้นหมากมโหสถ**

ทำนอง

แหด่

เนื้อร้อง

สุจิตต์ วงษ์เทศ

๑ มโหสถ

นครโคกวัต

ติดพันสมร

ธิดานารี

๑ ขอแต่งงาน

นาง ไม่ชอบพอ

สร้างสร้างเงื่อนไข

แต่งต่างทางจร

๑ เสี่ยงทายถนน

เล็งตรงตามนัด

ก่อนดาวรุ่งฉาย

แม่นยำไม่ทัน

๑ มโหสถ

ยกชั้นหมากมา

ไม่คิดสังหรณ์

อุบายนางมี

๑ แต่งโคมฉาย

เหมือนดาวรุ่งมา

ถนนไม่พอ

ไม่ สำเร็จสาว

๑ ว่าไอ้ไอ้

เครื่อง ชั้นหมากหมด

กลาดเกลื่อนทุ่งหนอง

เลยเรียกซื้อบ้าน

โอรสกษัตริย์

เวียงชลธี

อมรเทวี

โคกขวางนคร

ร่วมห้องหอ

ก็จำโอนอ่อน

ให้สองนคร

จง บรรจบกัน

ต่างคนต่างตัด

เสร็จก่อนไก่ขัน

ประกายพฤษ์ผัน

แต่งงานไม่มี

รับกฏติกา

ถมทางวิถี

อมรเทวี

ดาวเทียมลวงดาว

ไม้ชูโคมฟ้า

สว่างกลางหา

ต่อเชื่อมเหลี่ยมยาว

ไม่ต้องแต่งงาน

มโหสถ

ยกโยนทิ้งย่าน

ข้าวของแหกกลาญ

หนองชั้นหมากเอย (ซ้ำ)

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร

27 สิงหาคม 2550

เพลง **บางปะกง**
ทำนอง *เขมรเร็ว*
เนื้อร้อง *สุจิตต์ วงษ์เทศ*

๑ บางปะกง
ต้นน้ำ
ลิบลิว
ทอดยาว

แม่น้ำ
ไหลล่อง
ทิวเขา
สระแก้ว

ลำคลอง
จากห้องหา
สอยดาว
แล้วอ่าวไทย

๑ ออกอ่าวไทย
เพี้ยนคำ
จากบึงกอง
เป็นบาง-

ได้นาม
เขมรส่ง
คือกุ่ม
ปะกงได้

บางปะกง
ขอมพิสัย
กรีไกร
ชื่อมา

๑ ต้นน้ำ
ไหลลา
ท่าเขมร
นครนา-

คลองสะทิง
ป่าดง
ท่าประชุม
ยกย้ง

พระปรัง
ลงทุ่งท่า
ปราจีนมา
ฉะเชิงเทรา

๑ แควระบม
เป็นท่าลาด
พนมราช-
แปดริ้วเก่า

สี่ยัด
คลองหลาย
สาส์นบาง
บึงกอง

ร่วมสาย
รวมเข้า
คล้าเคล้า
บางปะกง

๑ เส้นทาง
สี่บนาม
ออกทะเล
มันคง

การค้า
คำขอม
สมุทรได้
มั่งคั่ง

กับสงคราม
เขมรส่ง
ถึงป่าดง
ทั้งแหลมทอง

เพลง
ทำนอง
เนื้อร้อง

พระเจ้าตาก
จีนซิมเล็ก
สุจิตต์ วงษ์เทศ

๐ ขึ้นนั่ง
เจ้าตาก
มุ่งตะวัน
ตั้งหลัก

หลังม้า
หักทง
ออกไป
หักศึก

คู่ยาก
กลางศึก
ไพร่พฤษ
อยุธยา

๐ สงครามต์
ตัดตรง
ข้ามคลอง
หลบพม่า

บ้านนา
ด่านกบ
หนองน้ำ
เจ้าโล้

ตีฝ่าดง
แจะจ้ำ
แห้งนา
ลัดดอน

๐ ตอนชาย
ผ่านศรี
พนมราช-
แรมชล

ดงศรี
มโหสถ
สาส์นบาง
ระยองนอน

มหาโพธิ
ชอกช้อน
คล้ารอน
จันทบุรี

๐ ระดมเรือ
เลียบวารี
ไล่เผด็จ
แต่นั้นมา

พ่อค้า
ตีติด
ศึกสร้าง
สืบมี

วาณิช
กรุงศรี
ธนบุรี
ประเทศไทย (ซ้ำ)

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร
18 สิงหาคม 2550

เพลง **ดงพระราม**
ทำนอง *เทพทอง(แปดง)*
เนื้อร้อง *สุจิตต์ วงษ์เทศ*

① พระราม เต้นดง
สীดา พงางาม

② ทศพัคตร์ ยัักษา
ไปลงกา เกาะกลาง-

③ หนุมาน ลิงป่า
แควหนุมาน ยม-

④ หนุมาน ถวายตัว
ถวายราม รบชิง

⑤ ดงพระราม นามดง
ชื่อบ้าน นามเมือง

ในดง พระราม
ให้พระราม ตามกวาง

ลักพา สীดานาง
สมุทรหวัง เสพสม

อยู่หนุมาน ด่านอุดม
นาไหล บำรุงลิง

ถวายหัว ถวายลิง
สীดาปราบ ลงกาพาล

โยงนาม หนุมาน
ปราจีน บุรี

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร
20 สิงหาคม 2551
13.30 น.

เพลง **พนมสารคาม**

ทำนอง **ลาวเฉียง**
เนื้อร้อง **สุจิตต์ วงษ์เทศ**

(สร้อย)

๑ พนมสารคาม
น้ำน่านยาง
พี่น้องเอ๋ย

นามดง ไม้ยาง (ซ้ำ)
สร้างบ้าน เมืองพนม (ซ้ำ)

(ร้องลาวเฉียง)

๑ ไม้ยาง สูงใหญ่ ไพศาล
ต้นน้ำ ลี้นัด แควระบม
๑ ต้นยาง มีน้ำ น่านยาง
ดงยาง สร้างบ้าน เมืองนาม

ดงดิบ ทัพย์สถาน สร้างสม
ผ่านพนา ผ่าพนม น้ำลาดงาม
ก้อนใต้ ไฟสว่าง แสงหลาม
พนม สารคาม ในดงยาง

(สร้อย)

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร
5 กรกฎาคม 2550

เพลง ลาวแพน (เนื้อเก่า)

ทำนอง ลาวแพน

เนื้อร้อง ไม่พบหลักฐานนามผู้แต่งทำนองและเนื้อร้อง แต่มีร่องรอยเก่าน่าเชื่อว่าเป็นฝีมือครูเพลงคนตรีชาวลาว ราชสำนักวังหน้าในสมเด็จพระปิ่นเกล้า ฯ (สมัยรัชกาลที่ 4) ที่ถูกกวาดต้อน ยกครัวคราวศึกเจ้าอนุวงศ์ในแผ่นดินรัชกาลที่ 3 ด้เวียงจัน เมื่อ พ.ศ. 2369

๐ มาช้อยจะกล่าว

มาสอเพาะ

เป็นใจความ ยามยาก

ตกมาอยู่ เขตซันท์

๐ อีแม่คุณเอ๋ย

ตกระกำ ลำบาก

พลัดทั้งที่ดิน ถิ่นฐาน

พลัดทั้งปู่ พลัดทั้งย่า

พลัดทั้งแม่ ลูกเมีย

พลัดทั้งพงศ์ทั้งเผ่า

บักไทยมันเขี่ยน บักไทยมันขัง

จะตาย เสียแล้วหนา

๐ ผ้าทอ ก็บมีนุ่ง

คาดแต่เตี่ยว เกลียวกลม

ระเหินระหก ตกยาก

มีแต่แคน คั่นเตี่ยว

ตกมาอยู่ ในเมือง

สี่ซ้อม ตำต้อย

ถือแต่เคียว เกี้ยวหญ้า

เหี่ยวชมซาน ไปทุกบ้านทุกถิ่น

ถึงลาวเป่าแคน แสนเสนาะ

เข้ากับแคน แสนขยัน

จากเวียงจัน

อยุธยา

เฮาบ่เคย จะตกยาก

แสนยาก ก็นี้หนักหนา

พลัดทั้งบ้าน เมืองมา

พลัดทั้งตา ทั้งยาย

พลัดทั้งเสียว ลูกเต้า

ทั้งลูกเต้า ก็หนีหาย

จนไหล่จนหลัง ของช้อยนี่ลาย

ที่ในป่า ดงแดน

ผ้าถุง ก็บมีห่ม

หนาวลม นี้เหลือแสน

ต้องเป็นคนกาก คนแกน

ก็พอได้เตี่ยว ขอทานเขากิน

ต้องถือบกระต้อย กระต้อย

ตะบิตตะบอย บ่สู้สิ้น

เอาไปให้ม้า ของเพื่อนมันกิน

จะได้กิน ก็แต่เดน

๑ แสนอืด แสนจน
มีดมน ฝนตก
ถือข้อง ส่องคบ
เปื้อนเลน เปื้อนตม
จับทั้งอ่าง ท้องขิง
จับทั้งเปี้ยว ทั้งปู
จับเอามา ให้ลื่น
เป็นกรรม ของเฮา

เหมือนอย่างคน ตกนาฮก
เที่ยวหยกๆ ถกเขมร
จับกบ พุงพระเมรุ
เหม็นขม เหม็นคาว
จับทั้งอึ่ง ท้องเขี้ยว
จับทั้งหนู ท้องขาว
มาต้มกิน กับเหล้า
เพราะอ้ายเจ้า เวียงจันเพื่อนเอย